

**Kriterier för återvinning av avfall i
anläggningsarbeten
Vårmöte
Nätverket Renare Mark
den 1 april 2008**

Ann-Marie Fällman
Miljörättsavdelningen, Naturvårdsverket

Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency

Bakgrund

- Mål 2 i Naturvårdsverkets regleringsbrev för år 2007 att ta fram kriterier:
”Det finns kriterier för återvinning av avfall i anläggningsarbeten i syfte att öka andelen avfall som återvinns utan risk för skadliga miljö- och hälsoeffekter”.
- Miljömålen anger tillsammans med befintliga bestämmelser i miljöbalken inriktningen
- Förslag till kriterier är ute på remiss tom den 1 mars men många anstånd tom den 31 mars 2008.
- Länk till remissen: <http://www.naturvardsverket.se/sv/Nedremeny/Aktuellt/Remisser/Aktuella-pagaende/Remiss-av-Naturvardsverkets-kriterier-for-atervinning-av-avfall-i-anlaggningsarbeten-/>

Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency 2008-04-01 2

Några utgångspunkter vid återvinning av avfall i anläggningsändamål

- Ballastproduktion år 2006 - 92 M ton
- Totalt uppkom 76 M ton avfall med teknisk potential att användas för anläggningsändamål år 2004
- Deponiskatten och deponiregler starka styrmedel
- Vilka risker är vi villiga att acceptera för att återvinna avfallet?

Avfallsslag	Mängd M ton
gruvavfall	59
schaktmassor	6
slam	4,3
muddermassor	3,4
metallframställning	2,2
förbränning	1,5

Kriterierna ges ut som handbok

- Vägledande för myndigheter, inte rättsligt bindande.
- Handbok med definitioner, principer och förklaringar till de regler som är tillämpliga vid användning av avfall för anläggningsändamål.
- Användning av avfall berör många bestämmelser, tex avfallsförordningen, samråd enligt 12:6 och MB 10 kap. sid 30 i handboken.

Ansvarsfördelning vid återvinning av avfall för anläggningsändamål		
Avfallsproducentens ansvar	Verksamhetsutövarens ansvar som använder avfallet	Fastighetsägarens ansvar
-I första hand ansvarig för att skaffa sig kunskaper om avfallet. -Informera verksamhetsutövaren om avfallens egenskaper.	- Ansvarig för att ha kunskaper om avfallet som används.	- Ansvarig för att efterbehandla området eller omhändertagande av avfallet när konstruktionen tjänat ut om verksamhetsutövaren inte kan göras ansvarig.
- Skyldighet att se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.	- I första hand ansvarig för eventuell efterbehandling av området och omhändertagande av avfallet när konstruktionen tjänat ut.	

Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency 2008-04-01 5

Tillämpningsområde för kriterierna	
• Kriterierna är tillämpliga på avfall som används för anläggningsändamål, t ex vägar, bullervallar och parkeringsytor. • Områden som kräver särskilda bedömningar och där de maximala nivåerna inte är tillämpliga: - Användning av avfall inom förorenade områden som efterbehandlas. - Användning under tätskikt på deponier, mottagningskriterierna för deponering bör användas. - Användning inom större industriområden där återvinningen regleras i tillståndet för verksamheten.	

Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency 2008-04-01 6

Två kategorier för återvinning

- Två kategorier med maximala nivåer:
 - Kategori 1 - allmän användning
 - Kategori 2 - deponitäckning.
- Användning enligt kategori 1 som underskrider maximala nivåer föreslås utgöra mindre än ringa risk – användningen kräver inte anmälan till kommunen enligt FMH-bilagan. Kontakt med myndigheter med anledning av MB 12:6 och anmälan enligt 38 § avfallsförordningen kan vara nödvändigt.

Maximala nivåer för kategori 1

- Maximala nivåer som medför att avfall kan användas utan risk för hälsa och miljö.
- Totalt 10 ämnen i kategorierna, (As, Pb, Cd, Cu, Cr, Hg, Ni, Zn, Klorid och Sulfat).
- Maximala nivåer i form av totalhalt och utlakning - båda ska vara uppfyllda.
- Maximala nivåerna framtagna för att ge skydd för yt- och grundvatten, människors hälsa samt markmiljön.
- Utfasningsämnen får en striktare bedömning i kategori 1 – kvicksilver, kadmium och bly.
- Avfallet behöver bedömas även utifrån förekomst av andra ämnen där inte nivåer anges, tex organiska föroreningar.
- Andra aspekter, tex strålskyddsrisiker beaktas inte.

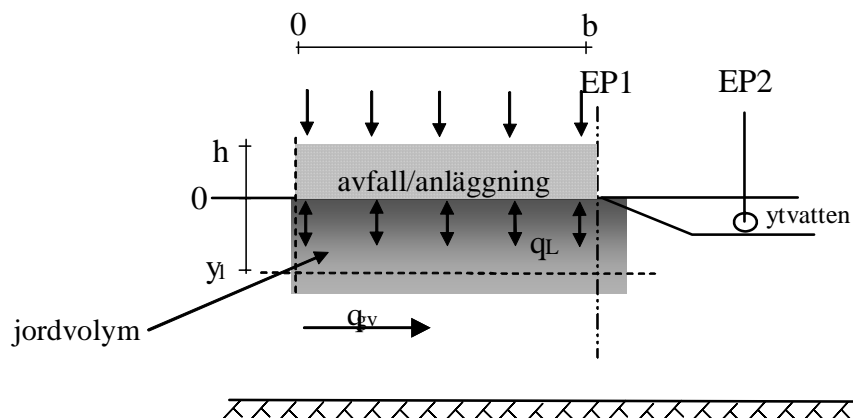

Förutsättningar för maximala nivåer i allmän tillämpning

- Långsiktiga restriktioner för områdena är inte möjliga.
- Konstruktionerna är inte försedda med tätskikt.
- Avfallet kan flyttas.
- Skydd för människors hälsa enligt modellen för förorenad mark (KM).
- Skyddsvärd recipient är både yt- och grundvatten, brunn i kanten till området.
- Skydd för markmiljön som inte reducerar mer än 5 % av arterna.

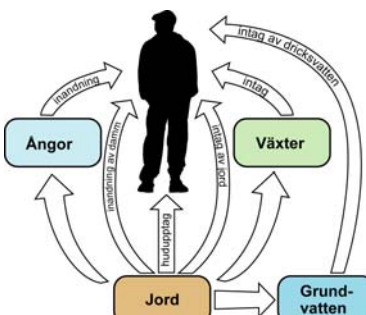

Scenario för skydd av grundvatten och ytvatten för kategori 1

Skydd för människors hälsa och markmiljö i kategori 1

- Ej grundvatten enligt modellen för förorenad mark.
- Värden för maximalt tillåten koncentration (MPA) med justering för bakgrundshalt har använts i skyddet för markmiljön, (arsenik behandlas särskilt pga stor variation i landet).
- Exponering enligt känslig markanvändning

Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency

2008-04-01

11

Maximala nivåer för allmän tillämpning kategori 1

Ämne	Halter mg/kg TS	Utlakning C0 LS 0,1 l/kg (mg/l)	Utlakning l/s = 10 l/kg (mg/ kg) TS
Bly	20	0,09	0,31
Kadmium	0,2	0,004	0,01
Kvicksilver	0,1	0,001	0,004
Arsenik	10	0,016	0,13
Koppar	40	0,09	0,31
Zink	120	0,64	2,2
Krom tot	40	0,09	0,42
Nickel	35	0,18	0,6
Klorid	-	84	147
Sulfat	-	78	227

Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency

2008-04-01

12

Förutsättning för maximala nivåer i deponitäckning kategori 2

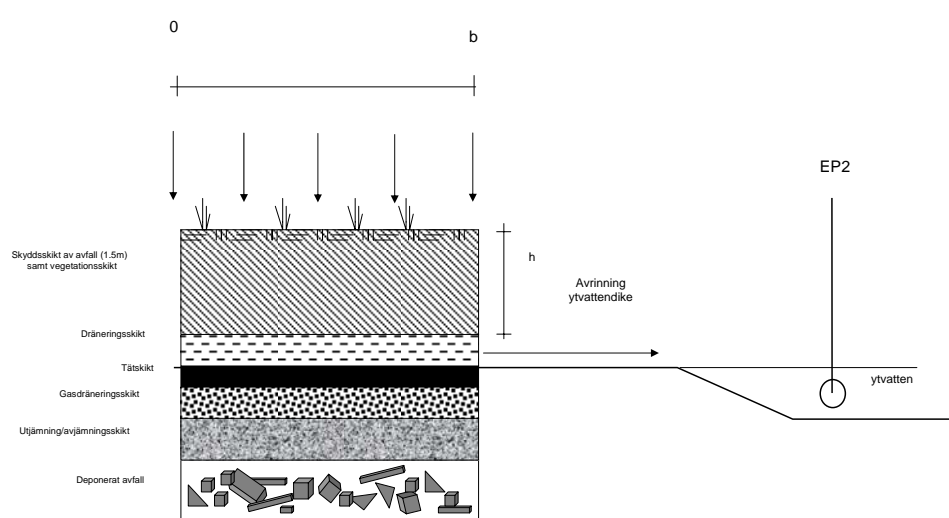
- Långsiktiga restriktioner för områdena är i viss mån möjligt.
- Liten risk att avfallet flyttas.
- Skydd för människors hälsa enligt modellen för förorenad mark (MKM) + akut exponering
- Skyddsvärd recipient är ytvatten, deponin dominerar påverkan på grundvattnet.
- Skydd för markmiljön som inte reducerar mer än 25 % av arterna.

Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency
2008-04-01
13

Scenario för påverkan ytvatten för kategori 2

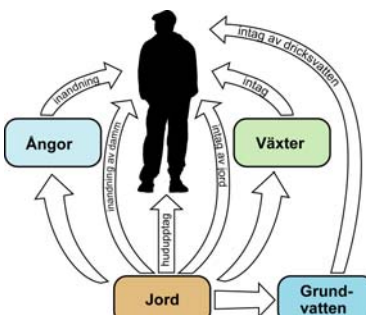
0 b

Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency
2008-04-01
14

Skydd för människors hälsa och markmiljö kategori 2

- Ej grundvatten enligt modellen för förorenad mark.
- Värden för maximalt tillåten koncentration med justering för bakgrundshalt har använts i skyddet för markmiljön, (arsenik behandlas särskilt).
- Exponering enligt mindre känslig markanvändning

Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency

2008-04-01

15

Maximala nivåer för deponitäckning kategori 2

Ämne	Halter mg/kg TS	Utlakning C0 LS 0,1 l/kg (mg/l)	Utlakning l/s = 10 l/kg (mg/ kg) TS
Bly	200	0,095	0,33
Kadmium	1,5	0,004	0,01
Kvicksilver	1,8	0,001	0,01
Arsenik	10	0,051	0,44
Koppar	80	0,19	0,64
Zink	250	0,76	2,6
Krom tot	80	0,055	0,26
Nickel	70	0,19	0,62
Klorid	-	6200	11000
Sulfat	-	2900	8500

Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency

2008-04-01

16

Avfall som kan användas utan provning

- Att avfallet har samma ursprung som naturliga material.
- Att avfallet har ett innehåll av sulfidsvavel som är lägre än 0,1 %. Vid högre sulfidhalt, men maximalt 1 %, behöver avfallsets syraneutraliserande potential undersökas.
- Inte misstanke om att avfallet innehåller föroreningar eller att de maximala nivåerna överskrids.
- Detta kan visas genom befintlig information om avfallet eller geologisk information från området.